

О П Р Е Д Е Л Е Н И Е № 187
гр. София, 06.12.2018г.

АПЕЛАТИВЕН СПЕЦИАЛИЗИРАН НАКАЗАТЕЛЕН СЪД, II - ри състав, в
закрито заседание на шести декември през две хиляди и осемнадесета година в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: ВЕСЕЛИНА ВЪЛЕВА
ЧЛЕНОВЕ: 1. ДИМЧО ГЕОРГИЕВ
2. ДАНИЕЛА РОСЕНОВА

като разгледа докладваното от съдия Вълева въззивно наказателно частно дело номер 543
по описа за 2018 година за да се произнесе, съобрази:

Производството е по реда на глава XXII от НПК.

Предмет на въззивна проверка е определение от 16.11.2018г., постановено по н.о.х.д.
№2617/2018г. по описа на СНС, 14-ти състав, с което по реда на чл. 270, ал. 1 и 2 от НПК
мерките за неотклонение „Задържане под стража“, прилагани спрямо подсъдимите Д. И. и
Б. Х. - П. са изменени в „Домашен арест“.

Срещу определението са постъпили частен протест от прокурор при
специализираната прокуратура и частна жалби от единия от защитниците на подсъдимата
Б. Х. – П. – адв. Е. Й..

В частния протест се развиват доводи за неправилност и незаконосъобразност на
определението. Поддържа се, че извода на СНС за влошаване здравословното състояние на
подсъдимите Д. И. и Б. Х. - П. не се подкрепя от заключенията на трите експертизи,
назначени в производството по чл. 270 от НПК. Твърди се, че относно психиатричното
състояние на подсъдимата И., експертните заключения установяват обостряне на
проблемите ѝ, но същото категорично не е от естество, което да е несъвместимо с
условията на задържане и не налага специфично лечение, нито стационарно лечение в
специализирано лечебно заведение. Изтъква се още, че според вещите лица
медикаментозното лечение на подс. И. не следва да се променя, без значение от вида на
мярката за неотклонение. Относно соматичните заболявания на подсъдимата И. се
навежда, че според медицинската експертиза наличните такива не налагат оперативно
лечение, а прилаганото медикаментозно такова е напълно адекватно. По отношение на
подсъдимата Б. Х. – П. се твърди се, че от приетата съдебно – медицинска експертиза се
установява подобряване на здравословно ѝ състояние. Излагат се и съображения за
наличието на всички изискуеми от закона предпоставки за определяне на двете подсъдими
мерки за неотклонение „Задържане под стража“. Счита се, че обоснованото подозрение за
престъплението, в която всяка от двете подсъдими е обвинена не е разколебано. Рискът от
извършване на престъпление се обосновава с изключително високата степен на
обществена опасност на престъпната дейност, отличаваща се с изключителна упоритост и
безкомпромисност, явната злоупотреба със служебно положение с единствена цел за
постигане на неследващо се материално облагодетелстване, което е довело до грубо
накърняване авторитета и доверието на гражданите към органите на местното
самоуправление. Претендира се отмяна на атакуваното определение и възстановяване на
предишната форма на процесуална принуда, упражнявана спрямо двете подсъдими.

С частна жалба, депозирана от подс. Б. Х. – П. се иска отмяна на обжалваното
определение и определяне на по – лека мярка за неотклонение от „Домашен арест“.

Навежда се, че всяко следващо заседание отдалечава все повече предположението, че П. е извършила престъплението от обосноваването, като твърденията в обвинителния акт се подкрепят единствено от показанията на свидетеля В., които са противоречиви, непоследователни и нелогични. Счита се, че здравословното състояние налага лечение при домашни условия, най – малкото заради това, че част от лекарствата, не се намират в следствения арест, а за закупуването са необходими специални рецепти. Изтъква се още, че по делото остава да бъдат изслушани експертите и да се приемат доказателствата, събрани чрез СРС, за което не се изисква подсъдимите да бъдат задържани. Твърди се, че опасност от укриване няма, а хипотетичната опасност от извършване на нови престъпления не е конкретизирана и не се подкрепя от доказателствата по делото. Прави се отвод на съдебния състав, които се аргументира с демонстрирана предубеденост по случая, постановяване на съдебен акт без да се познава цялото дело, при нарушение на процедурата по глава 22 от НПК – протестът не е внесен в първоинстанционния съд, не е изпратен на страните, не е спазен срока за отговор и не е изтекъл срока по чл. 312 от НПК, в който може да искат поправки и допълнения на протокола. Направено е и процедурно искане за насрочване на открито заседание.

Подсъдимите И. и П. и техните защитници представят възражения срещу постъпилия частен протест, с които оспорват аргументите, изтъкнати в него. Във възражението от адв. Г. – защитник на подсъдимата И. е заявена претенция за провеждане на открито съдебно заседание.

Съдът, след като се запозна с доводите на страните, изложени в частния протест, частната жалба и възраженията и като прецени събраните по делото доказателства, намира за установено следното:

Преди да пристъпи към разглеждане по същество, въззивният състав намира за нужно да се произнесе по направения отвод, доколкото съществуването на някое от основанията на чл. 29 от НПК би имало за последица незаконност на състава. Защитникът на подсъдимата П. съзира проява на предубеденост в уважаване искането на обвинителната власт за спиране изпълнението на определението СНС от 16.11.2018г. Счита, че това е сторено без да се познава цялото дело, включително протокола от съдебното заседание и при нарушаване на процедурата по глава 22 от НПК. Допълнително се изтъква, че не е изтекъл срока по чл. 312 от НПК.

Материалите по делото опровергават направените оплаквания.

На 16.11.2018г. в АСНС са постъпили два процесуални документа, изхождащи от Специализираната прокуратура: първият - протест срещу определението на СНС от същата дата, с което е смекчена формата на процесуална принуда, упражнявана спрямо подсъдимите И. и П. и вторият – озаглавен „особено искане по реда на чл. 343 от НПК“. Идентични документи са депозираны и в СНС, като единствено вторият от тях – искането по чл. 343 от НПК е изпратено на въззивната инстанция около 15.30 часа на разискваната дата, ведно с протокол от съдебното заседание, обективиращ в непълен вид случилото се в съдебната зала, но съдържащ пълния текст на съдебното определение, интересуващо иницирираното производство по глава 22 – ра от НПК. Посоченото е видно от разпореждане на съдията – докладчик по н.о.х.д. №2617/2018г. по описа на СНС /л. 13 от в.н.ч.д. №522/2018г./ и протокол от съдебно заседание от 16.11.2018г., прил. на л. 15 - 22 от въззивното н.ч. дело. Самото първоинстанционно дело е постъпило във въззивната инстанция в ранния следобед на 16.11.2018г., без заключението на съдебно – медицинската експертиза на здравословното състояние на подс. П.. Същевременно, в 15.34 ч. на защитниците на подсъдимите И. и П. е изпратено по ел. поща особеното искане.

Извлечение от изходящата поща на СНС, удостоверяващо изпращането е приложено на л. 23 от въззивното н.ч.дело. Изложеното означава, че частният протест и съпътстващото го искане са внесени в първата и във въззивната инстанция и че защитата е била уведомена незабавно за претенцията на прокурора за блокиране изпълнението на определението по чл. 270, ал. 2 от НПК. При описаната процесуална ситуация въззивният съд пристъпи към разглеждане на искането за спиране на изпълнението. Бързината е продиктувана от естеството на заявеното искане, защото отлагането във времето би го обезмислило. Непроизнасяне в спешен порядък би лишило особеното искане от предмет, тъй като определението за незабавно изпълнение се изпълнява веднага. Прокуратурата има защитимия интерес да отстоява своите позиции. Евентуалното дезинтересиране на въззивния съд от искането за спиране на незабавното изпълнение би накърнило правата на държавното обвинение. Що се касае до оплакването за нарушаване процедурата по чл. 345 от НПК, както беше посочено, искането по чл. 343 от НПК е изпратено на страните от първостепенния съд, преди произнасянето на въззивната инстанция, а за администриране на частния протест, делото е върнато на СНС с определение от 16.11.2018г. Без значение е наведеното неизтичане на срока по чл. 312 от НПК, понеже законната доказателствена сила на протокола от съдебното заседание лежи върху подписа на председателя на състава. Същият фигурира върху протокола, изпратен на въззивната инстанция. Той обективира откъслечна информация за изявленията на страните и на вещите лица, но съдържа целия текст на съдебното определение по чл. 270, ал. 1 и 2 от НПК, така че е ясна волята на съда.

По изложените съображения, опасенията на защитника на подс. П. относно безпристрастността на съдебния състав не са обективно обосновани. Следва да се отбележи още, че разрешаването на определен въпрос от съда, по начин различен от търсения от страните не означава предубеденост или заинтересованост. Ето защо искането за отвод следва да бъде отхвърлено.

Същата процесуална съдба следва да има и претенцията за провеждане на открито съдебно заседание. Въззивният състав и друг път е имал повод да посочи, че откритото съдебно заседание са налага само когато е нужно да се съберат допълнителни доказателства или да се осигури възможност на страните да доразвият своите тези. В настоящата хипотеза такава необходимост няма. Всички страни са развили в писмен вид пространни аргументи за акта, предмет на въззивна проверка и не са поискали събиране на доказателства, поради което няма нужда от насрочване на открито съдебно заседание. С атакуваното определение, постановено в открито съдебно заседание на 16.11.2018г. по реда на чл. 270, ал. 3 от НПК, СНС, 14-ти състав е уважил молбата на подсъдимите И. и П. и е изменил взетите спрямо тях мерки за неотклонение от „Задържане под стража” в „Домашен арест“.

За да редуцира формата на процесуална принуда, упражнявана спрямо двете подсъдими първоинстанционния съд се е основал на здравословното им състояние и на правото на защита, като е счел, че то не може да се реализира в пълен обем от арестното помещение. Въззивният съд не споделя изводите, до които е стигнал първостепенния съд. Преди всичко в производство по чл. 270, ал. 1 от НПК съдът следва да прецени дали при едно евентуално изменение на мярката за неотклонение съществува опасност подсъдимите да извършат престъпление или да се укрият и по този начин да осуетят успешното приключване на съдебната фаза на процеса и то в разумни срокове. При това, изречение второ на споменатата норма предвижда, че ново искане за изменение на мярката за неотклонение може да се прави при промяна на обстоятелствата. А това несъмнено означава, че редуциране на формата на процесуална принуда, упражнявана спрямо

подсъдимите лица предполага настъпване на нови обстоятелства.

В случая, предходното произнасяне по законността на задържането на подсъдимите И. и П. е от 01.11.2018г. С определение от цитираната дата по в.н.ч.д. № 473/2018г., друг състав на АСНС е отменил определение на СНС от 18.10.2018г. по н.о.х.д. №2617/2018г. и е оставил без уважение молбите на двете подсъдими за изменение на мерките за неотклонение „Задържане под стража“. При посоченото произнасяне, съдът подробно е обсъдил наличието на обосновано подозрение за евентуално авторство на разследваната престъпна дейност и съществуването на риск от извършване на престъпление. Оттогава до настоящия момент е изминал малко повече от месец. Изтеклия срок не е с такава продължителност, че да се отрази чувствително на констатираната по – рано опасност.

Другото ново обстоятелство са приобщените три експертни заключения относно здравословния статус на подсъдимите И. и П..

Видно от заключение на съдебно – медицинската експертиза, изпълнена от вещото лице А. Р., подсъдимата П. е с влошено здравословно състояние, но заболяванията ѝ не са пречка да пребивава в следствения арест. В заключението си, вещото лице е разяснило, че няма негативна динамика по отношение на установените соматични заболявания на подсъдимата П.. Напротив, констатира подобряване на контрола на артериалното налягане и на жлъчната патология. По отношение на псих. състояние на подсъдимата П. не се ангажира със становище, тъй като няма компетентност в тази област. Според вещото лице продължаване прилаганата мярка по отношение на подс. П. няма да се отрази неблагоприятно на здравословното ѝ състояние, стига да се спазват стриктно препоръките на съответните специалисти и назначената терапия, каквото е и наличната фактическа ситуация. В частната жалба на защитника на подсъдимата П. се твърди, че част от предписаните лекарства не се намират в следствения арест. Такива обективни данни по делото няма, поради което съдът намира възражението за неоснователно.

От заключение на съдебно – медицинската експертиза, изпълнена от вещото лице Н. П. – ендокринолог, подсъдимата И. страда от микроаденом на хипофизата, пролактином, за което не са налични категорични индикации за оперативно лечение. Предприетото консервативно лечение е подходящо, но е наложително провеждане на контролни изследвания. Вещото лице е заключило, че промяна на мярката за неотклонение от „Задържане под стража“ в „Домашен арест“ ще допринесе за подобряване хода на посочените страдания, тъй като ще позволи стриктен контрол и своевременно вземане на налагащи се решения. Като се остави настрана, че този извод на вещото лице е необоснован, в ЗИНЗС са създадени механизми за адекватен и навременен контрол на здравословното състояние на задържаните лица. Съгласно разпоредбата на чл. 129, ал. 1 от ЗИНЗС за медицинското обслужване има медицински центрове и специализирани болници за активно лечение, където са изградени диагностично – консултативен блок с консултативно – приемни кабинети и лаборатории, стационарен блок и болнична аптека. Отделно, за получаване на адекватна медицинска помощ е предвидена възможност за изпращане на задържаните лица, в лечебни заведения, извън местата за ограничаване на личната свобода, по който път не само на подсъдимата И., но и на подсъдимата П. са извършвани многократно прегледи и консултации, от момента на задържането им през м. април 2018г. Допълнителна гаранция за медицинското обслужване на задържаните лица са уредените в чл. 136 и чл. 137 от ЗИНЗС възможности за привличане на външни консултанти. При очертаните способности за полагане грижи за здравословното състояние на задържаните лица, въззивният състав счита, че престоя в арестното помещения не е пречка за надежден контрол и лечение на подсъдимите П. и И.. Същото важи и за психиатричното

състояние на подсъдимата И.. Според заключението на съдебно – психиатрична и психологична експертиза, подсъдимата И. страда от „Смесено тревожно - депресивно разстройство“, чиито прояви биха намалели при изменение на мярката за неотклонение в „Домашен арест“. Посочената диагноза не е нова. Тя е поставена за първи път на подсъдимата И. през м. юни 2015г., като в последствие е констатирана на 08.06.2018г., 01.08.2018г. и в съдебно – медицинска експертиза от 04.09.2018г. Последната е изслушана от СНС и е приета, но не е резултирала в изменение на мярката за неотклонение, съгл. определение на СНС от 14.09.2018г., макар да е съдържала отговори на поставените въпроси, сходни с актуалната експертиза. В заключението на съдебно – психиатрична и психологична експертиза от 14.11.2018г. е отразено, че „Смесено тревожно - депресивно разстройство“ е психично страдание с хроничен ход и малка вероятност за спонтанна ремисия, като се овладява с медикаментозна терапия. Тя се прилага и към момента спрямо И. и ще продължи, независимо от мястото, където пребивава - в следствения арест или домашна обстановка.

Предвид изложеното, съдът намира, че здравословния статус на двете подсъдими не е несъвместим с условията в следствения арест.

Задържането на двете подсъдими не накърнява правото им на защита, както неправилно е приел СНС. И двете подсъдими имат защитници, които им оказват високо квалифицирана правна помощ. От данните по делото е видно, че двете подсъдими не са били лишени в нито един момент от развитието на наказателното производство от възможността да се запознаят лично и непосредствено с материалите по делото и да правят искания.

Продължаване действието на най – тежката мярка за неотклонение е необходимо с оглед изключително високата степен на обществена опасност на престъпленията, вменени на двете подсъдими. С обвинителния акт, въз основа на който е образувано съдебното производство пред СНС, на подсъдимата И. е повдигнато обвинение за престъпление по чл. 302а, вр. чл. 302, т. 1 и 2, вр. чл. 301, ал. 1, вр. чл. 20, ал. 2, вр. чл. 26, ал. 1 от НК, а на подсъдимата П. – за престъпление по чл. 302а, вр. чл. 302, т. 1 и 2, вр. чл. 301, ал. 1, вр. чл. 20, ал. 4, вр. чл. 26, ал. 1 от НК. Обвиненията са за тежко умишлено престъпление по Глава VIII – подкуп в особено големи размери, представляващ особено тежък случай и с по – тежко квалифициращите признаци за извършването му от лице, заемащо отговорно служебно положение и чрез изнудване посредством злоупотреба със служебно положение, в хипотезата на извършител за И. и на помагач за П.. Предвиденото в закона наказание за това престъпление е „Лишаване от свобода“ от 10 до 30 години. Тежестта на обвиненията не е единствения индикатор за съществуване на риск от извършване на престъпление, в случай на изменение на мярката за неотклонение на двете подсъдими. В този аспект въззивният съд съобрази видът на разследваното престъпление, неговата специфика и характера на засегнатите обществени отношения. Този подход е в унисон и с практиката на ВКС от времето, когато е контролирал като

последна инстанция мерките за неотклонение „Задържане под стража“. В решение №425/27.09.2001г. от 27.09.2001г. по н.д. №363/2001г. на ВКС е разяснено: „Опасността не може да произтича единствено и само от тежестта на предвиденото в закона наказание за конкретното престъпление, но няма пречка конкретната форма на изпълнително деяние да сочи на тази опасност“. В аналогичен смисъл е и решението по делото Клут срещу Белгия.

Въззивният съд не намира основание за промяна на многократно правената преценка относно обосноваването на подозрението. То не е разколебано от събраните в хода на съдебното следствие доказателства. Обратното становище на защитата не кореспондира с доказателствените източници, включително приобщените в съдебната фаза.

Не е налице и забавяне на разследването. От материалите по делото е видно, че СНС полага „особено старание“ за своевременно приключване на делото. Съдебните заседания са насрочвани регулярно и в кратки интервали – през около две седмици. Занапред е насрочена поредица от съдебни заседания, първото от които е на 17.12.2018г.

В частната жалба се навежда, че за изслушване на СРС и приобщаване на експертните заключения не е нужно подсъдимата П. да е задържана. Няма съмнение, че законосъобразното извършване на коментираните действия не изисква подсъдимата П. да е с мярка за неотклонение „Задържане под стража“. Упражняването на тази мярка се налага заради съществуващата опасност от извършване на престъпление.

Предвид горното съдът счита, че частният протест е основателен, а частната жалба е неоснователна. Оспореното определение е неправилно и следва да бъде отменено, като вместо него бъде потвърдена мярката за неотклонение „Задържане под стража“.

Водим от изложените съображения и на основание чл. 345 от НПК, съдът

О П Р Е Д Е Л И:

НЕ ОТВЕЖДА от участие в разглеждане на в.н.ч.д. № 543/2018 г. по описа на АСНС съдия Веселина Вълева, съдия Димчо Георгиев и съдия Даниела Росенова.

ОТМЕНЯ определение от 16.11.2018г. по н.о.х.д. №2617/2018г. по описа на СНС, 14-ти състав, с което са изменени мерките за неотклонение, изпълнявани по отношение на подсъдимите Д. И. и Б. Х. - П. от „Задържане под стража“ в „Домашен арест“ и вместо това

ПОСТАНОВИ:

ОСТАВЯ без уважение искането за изменение на мерките за

неотклонение „Задържане под стража”, наложени на подсъдимите Д. И. и Б. Х. - П..

Определението не подлежи на обжалване и протестиране.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: 1.

2.